

Vedralu k njegovi aristokratski igri; za muzikalnega človeka je bil ta sila hvaležni solo več vreden nego več violinskih koncertov.

»Je weiter d sto mehr scheinen für den Tondichter die Wände des Doms zurückzuweichen — alles wird höher und breiter. Nicht mehr an die Kirche und ihre Gemeinde wenden sich diese Tonwogen: sie scheinen gegen die Urquelle alles Seins zurückzuströmen« piše Hanslick. Res je. Meni se zdi: V »Credo« genij ne moli več v cerkvi, ampak v prosti naravi, ognjevito in iskreno. In ž njim moli cela vesoljnost pod grandiozno kupolo neba. Kakor iz skale izsekana sta bila energično trda temata »credo« in »et vitam«; čudovit oni starocerkveni tenor-solo »Et incarnatus est« ob spremljevanju brač in basov. Impozantno je znal zbor vedno in vedno še krešendirati, in jako efektno je ubral g. Hubad že pred vstopom z »Grave« nadpisanega dela tempo bolj maestoso. Žalibog so prišli solisti proti koncu malo iz ravnotežja, toda kmalu je bila rana zopet zaceljena.

Veliko bi še rad povedal o zgodovini, o pomenu našega, četudi ne ortodoksno katoliškega, vendar eminentno religioznega dela. Ne smem. Bodi samo še omenjeno, da sta se med solisti posebno odlikovala gdč. Mira Dev in operni pevec g. Tit Olszewski, med koristi pa sopranistinja in tenoristi. — Dne 24. novembra se je ta koncert ponovil.

Dr. Gajmir Krek.

Slovensko gledišče

A. Drama. — Dne 7. novembra smo gledali pred kratkim umrlega Baľuckega komedijo »Klub samcev«. To je fina satira na neodkritosrčne nasprotnike zakona. Tehnika je sicer nekoliko zastarela, ekspozicija v dialogih nekoliko predolga, ali cela igra priča, da je bil Baľucki velik mojster v dramatizaciji. Komedija ni pisana kulisam na ljubo in ne lovi cenениh efektov, nego stvar stoji sama zase, ima zdravo jedro, fino satirsko ost in lepe prizore. Baľucki je menda marsikoga prepričal, da zna tudi Slovan pisati drame. Komedija se je predstavljala dvakrat in obakrat izvrstno. — V spomin rajnemu Alešovcu so igrali dne 13. novembra njegovo burko »Nemški ne znajo«, s katero je pokojni Brenclj dokazal, da ni bil brez dramatičnega talenta. Burka je satira na polpretekle nemškutarske čase. — »Deseti brat«, ¹⁾ ki so ga dali dne 16. novembra, je že znan izza lanskih predstav. Govekar je dokazal iznova, da je spreten dramatizator Jurčičevih romanov. »Rokovnjači« so sicer bolj dramatični, na zunanje namreč, a »Deseti brat« je globočji in poetičnejši v nekaterih partijah. Drugo dejanje — pri Obrščaku — je napisano pač samo zaradi »Krjavlja«, in ima samo epizodni značaj, ker ni v neobhodno potrebni organski zvezi z ostalim dejanjem. Tudi bi želeli, da bi bil ta prizor precej krajši. Jurčič je skoro prerad slikal originalne berače; to je bil pač njegov ukus. Nam so »dovtipi« Krjavljevi prenaivno-roboti in prav malo zanimajo. Le-to pa gre na rovaš Jurčiču, ne Govekarju, ki je hotel vse to spraviti na oder, kar stoji v romanu. Kakor je roman sam poln kontrastov, tako seveda tudi drama, ki bi se smela tukaj imenovati tudi roman v toliko in toliko slikah. Zaradi lepše karakteristike milieuja je vpletel gosp. Pahor motive iz narodnih pesmi na pri-

¹⁾ Dramatizovani »Deseti brat« je izšel letos v »Slov. knjižici« v Gorici.

mernih mestih. Vse kaže, da utegne »narodna igra s petjem« postati specialiteta Govekarjeva. Ker je pokazal v tem žanru dozda veliko spretnost, naj nadaljuje. Hvaležnih snovi je nakopičenih v slovenskih novelistih še dovolj. Naj bi posegel tudi v hrvaško in sploh slovansko literaturo, v kolikor je porabna za naš oder. — Dne 19. novembra so se uprizarjali »Rokovnjači« dovolj precizno. Predstava je pokazala, da priljubljena »narodna« igra ni še nič izgubila privlačnosti med masami.

Onjegin.

B. Opera. — Ker je naš poročevalec za opero, g. Pahor, nujno zadržan, da bi pisal kritiko o opernih predstavah od 21. oktobra do 21. novembra, omenjamo samo, da se je v tej dobi ponavljala parkrat melodiozna »Carmen«, v kateri so se odlikovali vsi solisti in vse solistinke kakor pri premieri. Vsa predstava »Carmen« je bila sploh dovršena, a zasluga gre za to tudi spretnemu kapelniku. — V tem času so se peli tudi »Pagliacci« v vsakem oziru izborno. Brilliral je ne samo kot pevec, ampak tudi kot igralec g. Olszewski, a njegova vredna tovarišica je bila gdčna. Nočmi s svojim nežnočistim petjem. — Dne 21. novembra se je pela nova opera Flotowa »Alessandro Stradella z najlepšim uspehom. —

Upodabljajoča umetnost

Kipar Gangl dela sedaj na Dunaju vnovič na svojem »Valvazorju«, ker se mu je bil letos spomladi prvi, skoro že dokončani osnutek po nesreči poškodoval.

Kipar I. Zajec je dovršil v svojem atelieru na Dunaju kip našega Prešerna, ki se ima postaviti v Ljubljani. Kip v nadnaravni velikosti je dovršen v mavcu, in strokovnjaki, ki so bili v Zajčevem atelieru (na primer naš arhitekt g. Fabiani), pravijo, da je Zajčev Prešeren res umetniško delo, ki bo vredno velikega pesnika. Pred kratkim je bila prinesla »Neue Fr. Presse« jako laskavo notico o tem Zajčevem Prešernu. Kakor čujemo, se Prešeren v kratkem ulije v bronu. Tudi reliefe za podstavek ima Zajec že izgotovljene.

Slikar Strnen je dovršil svoja slikarska dela v predmestni cerkvi trnovski v Ljubljani.

Slikar Grilc je bil pred kratkim razstavil tukaj pri Schwentnerju svojo najnovejšo sliko (potret g. župana Hribarja v sokolski obleki). Kritiki so jako hvalili ta portret, v katerem je Grilc dosegel frapatno podobnost originalu. Tudi v umetniški izvedbi sami je ta slika lepo delo in priča, da ta slikar še zmerom napreduje. Strokovnjaki pravijo, da je ta portret najboljši, kar jih je doslej ustvaril Grilc.

Naše obnebjje

Astronomski koledar za december. Merkur sveti v začetku meseca kot danica. — Venera je večernica. — Mars stoji zvečer blizu jugozapadnega obzorja in zahaja $1\frac{1}{2}$ ure po solnčnem zahodu. — Jupiter izgine tekom decembra v žarkih zapadajočega solnca. — Saturn takisto otetni v drugi polovici t. m. v večernem mraku. —